

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Jméno autora: Mgr. Věra Kocmanová

Datum vytvoření: 25. 2. 2013

Číslo DUMu: VY_12_INOVACE_07_CJL_NP2

Ročník: II.

Český jazyk a literatura

**Vzdělávací oblast: Jazykové vzdělávání a komunikace,
Estetické vzdělávání**

Vzdělávací obor: Jazyk a komunikace

Tematický okruh: Opakování a procvičování pravopisu

Téma: Interpunkce ve větě jednoduché

Metodický list/anotace: Seznámení se zásadami psaní čárky v jednoduchých větách, procvičování s použitím interaktivní tabule

INTERPUNKCE

ČÁRKA VE VĚTĚ
JEDNODUCHÉ

I. Čárkou se oddělují složky několikanásobného větného členu, tj. větné členy ve vztahu souřadnosti, nejsou-li spojeny spojkami *a, i, ani, nebo, či* s významem prostě slučovacím. Jednotlivé složky takového několikanásobného větného členu jsou:

1. Přiřazeny k sobě bez spojek:
Šel pomalu, klidně, s úsměvem na tváři.
2. Spojeny různými spojovacími výrazy:
Je to poučná, ač poněkud nudná kniha.
3. Spojeny dvojitými spojovacími výrazy:
Vyniká jak pracovitostí, tak pečlivostí.

Čárkou se neoddělují:

a) Složky několikanásobného větného členu spojené spojkami *a, i ani, nebo, či* s významem slučovacím:

Zítra ani pozítří není knihovna otevřená.

b) Členy ustálených spojení : křížem krážem,

c) Přívlastky postupně rozvíjející:

krásná mladá dívka,

d) nesouřadná, i když stejnorodá příslovečná

určení: loni v létě, vpravo dole;

e) Údaje místa a času v datech:

v Brně (dne) 2. září 2012;

II. Čárkou se oddělují větné členy i jiné výrazy jen volně připojené nebo do věty volně vložené.

1. Závazně se odděluje:

a) výraz, který tvoří s členem předcházejícím volné přístavkové spojení. Je k němu buď prostě přiřazen, nebo je přístavkový vztah vyjádřen výrazem spojovacím. Do přístavkového spojení vstupuje jako jeho druhá složka slovo nebo spojení, které označuje:

- aa) stejnou skutečnost jako předcházející člen:
Malše, přítok Vltavy, protéká Kaplicí.
- ab) výčet toho, co předcházející člen označuje
souhrnně: Přišli oba dva susedé, Petr a Pavel.
- ac) shrnutí toho, co bylo v předcházejícím členu
vypočteno: Vysela mrkev, petržel, celer, tedy kořenovou zeleninu.
- ad) část celku označeného předcházejícím členem,
která je uvedena jako příklad, hlavní složka atp.:
Ovoce, zejména citron, obsahuje vitamin C.

b) osamostatněná část výpovědi:

ba) ve větě zastoupena zájmenným výrazem:

Hrával na housle, to byla jeho radost.

bb) k větě připojena výrazem spojovacím:

Přišel dříve, dokonce o deset minut.

c) vokativ (5. pád):

Evo, přines tu knihu!

**d) volný přívlastek, vyjadřuje se nejčastěji
přídavným jménem, někdy infinitivem:**

Tento dům, postavený v 15. století, patří
k nejstarším ve městě.

e) volný doplněk, vyjádřený podstatným jménem ve 4. pádě nebo v 1. pádě:

Na větví sedí kos, hlavičku na stranu.

f) Citoslovce (pokud není větným členem):

Ach, to je krása!

2. Některé členy je možné čárkou oddělit, chápe-li pisatel informaci, kterou výrazy přinášejí, jen jako doplňující, dodatečně připojenou atp., zejména jde-li o výraz bohatěji rozvitý nebo rozšířený.

Čárkou lze tedy oddělit:

a) vsuvku, pokud se uchovává větnou povahu:

Pošli mi, prosím, své telefonní číslo.

b) Doplněk vyjádřený

ba) přechodníkem: Zanechav za sebou otevřené dveře(,) vyšel do zahrady.

bb) příčestím nebo jmenným tvarem přídavného jména: Požehnáním přátel provázena, odjela na venkov.

c) Dodatkově připojený větný člen:

Pracovala v nemocnici, jako sestra.

- Doplňte čárky

Na zahradě rostly červené žluté a bílé růže. Dýchali jsme osvěžující mořský vzduch. Padaly velké těžké dešťové kapky. V Budějovicích bylo postaveno nové rozlehlé obchodní centrum. Mountfieldu budějovickému hokejovému klubu se v letošní sezóně celkem dařilo. Peníze vybírá Eva Nová učitelka matematiky a třídní 2. ročníku ve svém kabinetě. V parku svítily jasně zeleně natřené lavičky. Široká cesta vinoucí se pod kopcem se najednou změnila v úzkou kamenitou stezku. Evo podej mi tu knihu. Bedřich Smetana klasik české hudby se narodil v Litomyšli. Jana byla vždy povrchní lehkomyšlná dívka. Počkej Pavle tady. Ve finále se střetneme buď s Italy nebo Maďary.

- Řešení

Na zahradě rostly červené, žluté a bílé růže. Dýchali jsme osvěžující mořský vzduch. Padaly velké, těžké dešťové kapky. V Budějovicích bylo postaveno nové rozlehlé obchodní centrum. Mountfieldu, budějovickému hokejovému klubu, se v letošní sezóně celkem dařilo. Peníze vybírá Eva Nová, učitelka matematiky a třídní 2. ročníku, ve svém kabinetě. V parku svítily jasně zeleně natřené lavičky. Široká cesta, vinoucí se pod kopcem, se najednou změnila v úzkou kamenitou stezku. Evo, podej mi tu knihu. Bedřich Smetana, klasik české hudby, se narodil v Litomyšli. Jana byla vždy povrchní, lehkomyšlná dívka. Počkej, Pavle, tady. Ve finále se střetneme buď s Italy nebo Maďary.

POUŽITÁ LITERATURA

- MARTINCOVÁ, Olga a kol. *Pravidla českého pravopisu*. Praha: Fortuna, 2011, ISBN 176-1112-11.